

Beszámoló a Települési Értéktár Bizottság 2014. évi munkájáról

A XIII. századi templom, mint a község legrégebbi épülete 800-900 évről tanúskodik. Az oszlopos kapuzat kibontása, építéstörténeti és művészettörténeti elemzése Levárdy Ferenc és munkatársainak köszönhetően országos jelentőségű műemlékünk.

A régmúlt történelmi, honismereti emlékei után a község későbbi XVIII. –XIX. századi életéből vett képek a mezőgazdasággal foglalkozó 500 fős lakosság életéből idézett. Társasági élet színtere Tóth István vendéglője volt vásározókkal, helyi rendezvényekkel Litér község története című monográfiában, melyet Hudi József állított össze a Laczkó Dezső Múzeum szakembereivel együttműködve 2007-ben.

Régi épületeink megtartásáról az önkormányzat helyi védettség útján gondoskodik. Ezek lakóházak, valamint gazdasági épületek, közte a granárium és a volt majorság magtára. A magtár a helytörténeti gyűjtemény tárolására ad lehetőséget. Ezen kívül igen fontosak a magángyűjtemények: Kondics István gondosan kezelt magángyűjteménye, idegenforgalmi látványossága is.

Nagy változást jelentett Litér életében az 1900-as évek elején a fűzfői gyárak felépülése, fejlődése. A gyár Litéren munkás lakótelepet építtetett, a lakosság száma 1500 fő fölé emelkedett, összetétele a gyári munkásság többségét jelentette. A XX. század háborúi keserves időszakainak nyomait a lakosság élni akarása, a kultúra iránti éhsége, hite is segítette leküzdeni.

Az 1953—ban épült kultúrház a társadalmi élet pezsgő színtere volt. Pál Erzsébet, Bali István elkötelezett pedagógusok hozták létre a dalárdát, mely országos hírű eredményeket hozott. Volt a művelődési házban színjátszó kör, néptáncsoport, báb szakkör, intézményes zeneoktatás is.

Ertl Pálné Kuti Mária tanítóként 1959—ben került Litérre, megalakította a gyermek néptáncsoportot. Ez nemcsak a néptánc oktatást jelentett, hanem kiegészült néprajzi, népzenei, honismereti elemekkel, népszokások, hagyományok, kézművesség értékei a népi kultúra egésze felé felkeltett érdeklődéssel, élményekkel. Évtizedek során a tantestület, a község vezetése, a szülők, a lakosság széleskörű támogatásával Litér község meghatározó kulturális tevékenységévé fejlődött.

A Zöldág Gyermek Néptáncsoport idei évben ünnepelte a fennállásának 55. évfordulóját, vezető Pintér Katalin és Szabó Sándor a népművészet ifjú mestere.

A néptánc, a népi kultúra, hagyományok iránti érzékenység, elkötelezettség következményeként a 2000-es években megalakult a szülőkből szerveződő Szárazág Néptáncgyűttes, valamint a Zöldág Ifjúsági Néptáncgyűttes, vezetője Vastag Richárd, népművészet ifjú mestere, a Litéri Táncosok Baráti Köre egyesület, akik létre hozták a Hungarikum klubot is, mindnyájan a Litér Zöldág Kulturális Egyesületbe tömörülve.

Legfontosabb céljának és feladatának tartva, évről-évre azon fáradozik, hogy Litér kulturális életét meghatározó módon továbbra is a népi kultúra kincsei, veszendő értékek felkutatása, megtartása, tovább adása jellemezze. Ennek jegyében rendezi az önkormányzattal és civil szervezetekkel összefogva a *”Jeles Napok Litéren”* programot az év fordulóihoz kötődve, mely a téltemetés, tavaszköszöntés, ősszel a szilva ünnep, gyümölcserés, majd a karácsonyi ünnepkör eseményeinek megünneplésével, hagyományok éltetésével zárul.

Köszönettel fordul a Nyugdíjas klub vezetői, tagjai felé, akik a község életében ugyancsak nagyra becsülhető, értékmentő és átadó munkát végeznek. A közparkban felállított, Magyarország történelméről, majd a napokban felállítandó 1848. eseményeit idéző táblával történelmi emlékhelyet alakítottak ki.

A Mogyorósi Napok falunapi nagyrendezvényünk már 14. alkalommal tölti be azt a szerepét, hogy a szórakoztatáson kívül, felmutassa Litér értékeit, a fiatalok kulturális sport tevékenységének eredményeit.

A Település Értéktár Bizottság három ülést tartott, január 30-án, március 4-én a polgármesteri hivatalban és szeptember 17-én a művelődési házban.

A januári ülés alkalmával a Települési Értéktár Bizottság éves feladatait, célkitűzéseit tárgyalta.

A márciusi ülés alkalmával a helyi értéktárba felvételre került a Litéri Néptánc, Jelen Napok Litéren, Káposztás hajtóka. A bizottság elé került a „Jeles Napok Litéren” című pályázat benyújtása, pályázati program ismertetése is. A „Jeles Napok Litéren” három rendezvényt foglal magába: Téltemető, Szilvaünnep és a Karácsonyi műsor. A pályázati programban két program, a Szilvaünnep és a Karácsonyi műsor megvalósítását, szervezését tűzte ki célul. Pályázati forrás hiányában a pályázat nem részesült támogatásban. Ha új pályázati kiírás lesz, a bizottság támogatja a pályázat benyújtását.

2014. szeptember 17-ei megbeszélés alkalmával a települési értéktár egyeztetésére került sor, valamint a magyar íj helyi értéktárba történő felvételének lehetősége is a bizottság elé került.

Ugyanezen napon került megrendezésre „Veszprém Megyei Hungarikum Klubok Közössége” elnevezésű programsorozat 2. rendezvénye a Litéri Művelődési Házban. A program részeként a Települési Értéktár Bizottság munkájáról Ertl Pálné bizottsági elnök számolt be.

Litér, 2014. szeptember 19.

Ertl Pálné sk.
bizottság elnöke

Tisztelt Képviselő Testület!

Kérem, a Települési Értéktár Bizottság beszámolóját megtárgyalni szíveskedjenek.

Határozati javaslat

Litér Község Képviselő testülete a Települési Értéktár Bizottság 2014. évi beszámolóját elfogadja.

Felelős: Szedlák Attila, polgármester

Határidő: azonnal